

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Colomer, núm. 24.

SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell	2 rals al mes.
Fora	8 . . trimestre
Un número sol.	1 .
Anuncis á preus convencionals.	

DISCURS

del President de la Secció d' Arts y Lletres del «Centre Català» don Anton de P. Capmany, llegit en la vetllada del dia 24 de Juny de 1892.

DAMAS Y CAVALLERS:

Essent com es cert, que las causas justas, nobles y santas se basan en los enlayrats sentiments de lo just, de lo bell y de lo sant, regions per ahont s' esplaya l' ànima assedegada d' ubriacadors recorts y falagueras esperansas idealisantse, ab los divinals contorns de la bellesa, heus aquí donchs, com també imposat per rahonada llògica, los afectes que naixen dels sentiments d' amor á la patria, rendeixen homenatge á totes las manifestacions que tendeixen al engrandiment de la mateixa; manifestacions per las quals los pobles avansen resoltos per lo camí del progrés y de la civilisació.

Per això es, senyors, que Catalunya enamorada de la justicia de sa causa rendeix tribut y homenatge á totes las manifestacions que tendeixen á son perfeccionament moral y material, base ferma y segura ahont descansan los solits fonaments sobre los quals ha d' aixecarse magestuós y prepotent lo baluart inespugnable de la seua autonomia y llibertat perdudas.

Los pobles qu' han sigut lliures y treballan afanyosos pera reconquistar altra volta sa llibertat, no perden, no, de vista, qu' han d' ajuntar al amor de patria, á sas grandesas y tradicions antigas, l' amor al treball y al estudi en sas variadas manifestacions, porque á l' avansada del progrés y de la civilisació pugan esser en un tot dignes d' ocupar ventatjósament lo lloch qu' mabicionan en lo variat concert dels pobles lliures.

Y porque puguin los pobles esser lliures y puguin gosar ab amplitud de sos drets y privilegis es precis qu' estigan en condicions per ser ho. Es necessari l' amor al estudi de las ciencias y al cultiu de las arts y de las letras, porque ab mes abundancia de coneixements científichs, artistichs y literaris, manifestacions que 'ls caracterisan y marcan sa fesomia pròpia, puguin, quan l' hora sia, fer bon ús de las llibertats qu' anyoran y volen reconquerir altra volta.

Aixís s' ha vist en tot temps y en totas épocas, que 'ls pobles, casi sempre, han caigut en mans dels opressors y han perdut las engrunas de sou vell patrimoni á mida qu' ha minvat en ells lo cultiu de la literatura y de las arts que 'ls eran propias; com també hem vist sempre y ben clarament nos ho ensenya la Historia que lo desvetllament dels pobles oprimits ha comensat en tot temps y en totas épocas per lo renaixement de las arts y de las letras, donchs com á consequència lògica los moviments polítichs dels pobles son la successió directa del renaixement artistich y literari en totas sas manifestacions, ja qu' abduas son las que donan mostra de son temperament y de son caracter, de sa virilitat y energia. Per las arts se descubreix la seva personalitat y per la literatura, que 's la llengua, s' entreveu en tota sa nueva lo cor y l' ànima dels pobles.

Heus aquí, donchs senyors, com l' actual moviment polítich de Catalunya ve á donarnos la rahó y nos prova fins á la evidència la lògica d' aytals aconteixements.

Catalunya, y no vos estranyeu que jo, lo mes humil soldat de la creuada, prenent peu d' una festa literaria, vinga, com tots los que desde aquest lloch vos dirigeixen la paraula, á parlarvos també de la pàtria, d' aquesta Catalunya de nostres amors y de nostras esperansas. Y fins parlarvos en no heu d' extranyar tampoch que vos repetiesca lo que ja heu sentit moltes vegadas en totas y cada una de nostras festas, aixís sian políticas ó literarias, donchs, essent una y sola la idea noble y generosa que defensam (ben al revés de lo que veyem cada dia en las diferents y variadas collas politicas, fetas á posta pera malmenarnos y dividirnos) una y sola ha d' ésser també nostra consigna y sempre, sempre las mateixas, encar qu' expressadas ab diferenta forma, ab més ó menos claretat, ó galanura de llenguatge, los planys y queixas que de nostra boca surtin, fins á l' hora qu' havent pres carta de naturalesa en los cors catalans, no tinguem de repetirho per estar ja imprés y sagellat en la conciencia de tots los fills d' aquesta tan hermosa com desventurada terra catalana.

Catalunya, donchs, com auava á dirvos, una volta reposada de las vicissituds y atropells porque tingué de passar en defensa de sos drets y llibertats en l' any 1714, trista y memorable fetxa en que los sayons comensaren á repartirse, fetas trossos, sas vestiduras, y del ensopiment en

que la deixà los aconteixements del any vuit; fermis entrebanchs que a son pas s' oposaren y que en cada lu hi perdé, junt ab la sanch vessada, quelcom de son vell patrimoni, deixantla abatuda, dessengrada y sense forsas pera defendrers dels tirans, que poch a poch befantla y escarnintla li posavan los grillons del captiveri, aixecá 'l cap, obri los ulls y ben prompte compregué lo camí qu' havia de empendrer y la via que calia fer pera referse.

Prompte, ben prompte despertá Catalunya de son ensopiment, y aquella que creyan morta y enterrada pera sempre, de sobte, al referse, á la primera embranzida, se recordá que tenia una llengua propia; qu' ab tot y las mordassas que pera enmudirla li posaren no havian lograt esborrar-la de la consciencia del poble català; que la llengua era l'ànima d'aquest poble y que no haventse separat l'ànima, hi havia vida encare y que tot cos que té vida, pot, enrobustint sos membres recobrar quelcom de lo perdut y reclamar ben alt y ben clar, fins front á front dels mateixos conqueridors lo dret á la vida y á la llibertat.

Peró Catalunya no tenia forsas, havia perdut quelcom de sas energias y no podia referse, per la forsa, de las batzegadas que li havian inferit, com per lo dret de la forsa la desposehiren de sos drets y llibertats, de lo qu' ella mes aymava, de lo qu' era sanch de sa sanch y la vida de la patria.

Y comensa lo reviscolament de la llengua.

De dias treballava afanyosa; previsorà com la feynadora formiga, anava recullint y guardant los capdals que llur treball li concedia, refent aixís d' engruna á engruna la seua riquesa; y de nits sentada en son escó, voltada de sos fills los hi cantava amorosa, tristes rondallas que reflectian lo qu' havia sigut, gran y rica, lo qu' era y lo que volia esser altra volta.

Y comensa l' aubada del renaixement de Catalunya; los rossinyols en los fresquivòls matins de primavera li entonavan llurs cántichs, y arreu arreu se sentian los gays trovadors que polsant sas arpes entonavan á l' hora cántichs d' amor y de llibertat. Y al escalf dels gays trovadors, esperonats los fills amants per sas patrióticas estrofas, rublertas d' armenia, d' amor y d' anyoransa, comensaren ab pas insegur, com nins poruchs y tremolosos, lo cultiu de la literatura, d' aquella llengua qu' era la garantia del seu ser y la vida y l'ànima del poble.

Y vingué la restauració dels Jochs Forals, y cada any en aquella solemniat diada s' aplegavan y s' aplegan encare avuy los bons fills de la patria y boy esbrosant lo camí y entenent himnes á la *Patria* á la *Fè* y al *Amor* nos han ensenyat lo camí qu' hem de seguir y la via qu' hem de fer perquè arrán d' aquesta resurrecció de la llengua, vinga, com indefectiblement ha de venir y veyem acostarse ja á passos de gegant, la verdadera resurrecció de la personalitat de Catalunya.

Veyeu sino lo qu' ha dit l' últim President d' aqueixa venerable institució en son notable discurs de presidència: «Si Catalunya viu, y d' aixó ningú pot duptarne, si te una ànima tota seua, una personalitat ben definida, lo que comensà per ser lo renaixement de sa llengua y 'l reviscolar de sa literatura, havia d' acabar per ser revindicació de la seua personalitat».....

Y afegeix:

«Are 's veu ben bé que lo que va moure á restaurar los Jochs Florals mes fou set de patria que no de poesia; aquella restauració mes aviat fou obra de patricis que no de literats; ells podian buscar l' art, podian buscar la poesia; pero per l' esperit que 'ls movia aixó no era 'l fi, sols era un medi; lo fi que l' esperit que 'ls movia 's proposava, y 's proposa encare avuy, no era altre que la restauració de la patria catalana»

Y heus aquí, senyors, que com vos deya al comensar lo moviment polítich de Catalunya ha estat també la successió directa de son renaixement artístich y literari.

Y qu' aquest renaixement ha donat y va donant encare bons y sanitosos fruyts, no cal duptarne. Mireu arreu y per tot, per tot, en cada una de las comarcas y pobles, vilas y ciutats de Catalunya hi trobareu ufanosos, que 's revifan, los brots gemats y florits de la brotada del arbre de la patria. Mireu arreu y per tot hi trobareu un estol de bons patricis que, convertits en apostols de la santa idea, van predicant arreu la bona nova y van deixondint los esperits debils y poruchs ó endormiscats encara y que una volta refets de son ensopiment venen á engroxir de cada dia mes los rengles d' aquesta creuhada que ha de portarnos á la nova Jerusalem.

Per aixó es, senyors, que tenint ben present que l' actual moviment polítich de Catalunya, del qual y ab l' ajuda de tots los bons patricis n' esperàm sa complerta regeneració, ha tingut sos fonaments en lo desenrotllo y cultiu de las arts y de las lletras, per aixó es que aquest Centre rendeix avuy tribut y homenatge á aquesta literatura, á aquesta llengua que com ja vos he dit avans es l' ànima y la vida del poble català.

Escolteulos, donchs, los armoniosos accents d' aquesta llengua, identifiqueus ab ella; parleula ab amor, sense avergonyirvos en que cap, cap altra escaurà tan bé á vostres llavis, ni ab cap altra modulareu millor los afectes del vostre cor.

Y entant que contribuïrem tots á colocala en lo lloch d' honor que per sos mèrits se n' ha fet mereixedora, dihem com lo poeta

*La nostra es la millor
perque es la nostra.*

HE ACABAT.

FIRAS Y FESTAS DE SABADELL

CERTAMEN DE SOCIETATS CORALS DE 1892

La Comissió de firas y festas d'aquesta Ciutat, en nom del Excm. Ajuntament, ha acordat pera 'l diumenge 31 de Juliol la celebració d'un certàmen coral que tindrà lloch en lo teatre dels *Camps de Recreo* á las 8 de la tarde, á qual efecte convida á pendrehi part á totes las societats corals de Catalunya.

En dit certàmen s' adjudicarán los següents

PREMIS

- 1.^{er} *Una corona de llorer de plata y or.*
- 2.^{on} *Un ram de llorer de plata y or.*
- 3.^{er} *Una lira de plata.*

BASES

1.^a Desde avuy fins al 25 del corrent queda oberta la llista d'inscripció. Las societats que desitjin pendrehi part, poden dirigirse verbalment ó per escrit dintre 'l terme fixat al Sr. President de la Comissió D. Martí Peig y Brujas, Plassa Major, 17, ó á la Secretaría del Ajuntament.

2.^a La pessa de concurs designada es lo coro á veus solas *La Primavera*, escrita expressament per dit concurs, lletra de D. Manel Ribot y música del mestre Frederich Serra. Además d'aquesta, las societats que prenguin part en lo certàmen, venen obligadas á cantar una altra pessa á veus solas d'elecció lliure, que deurán designar al fer l'inscripció corresponent.

3.^a A las societats que vulgan inscriurers se 'ls entregará la partitura de la pessa de concurs en la Secretaría del Ajuntament, prévi dipòsit de 20 pessetas, que 'ls serán retornadas després d'haver prés part en lo concurs.

5.^a Cada societat que s'inscrigui deurá designar dos individuos de sa elecció pera formar part del jurat calificador, que 's compondrá de tots los nombrats per las societats, baix la presidencia del mestre que designi la Comissió.

5.^a Las societats que prenguin part en lo concurs y no obtinguin premi, percibirán la remuneració de 50 pessetas.

6.^a y última. L'ordre del concurs s'efectuará per medi de sorteig, que anticipadament farà la Comissió.

Sabadell 1.^{er} de Juliol de 1892.—Lo President, *Martí Peig y Brujas*.—Lo Secretari, *Manel Ribot y Serra*.

PRIMER CERTAMEN D'ORQUESTAS

La Comissió designada per l'Excm. Ajuntament ha acordat la celebració d'un certàmen d'orquestas, que tindrà lloch lo dilluns 1.^{er} d'Agost

à las 3 de la tarde en lo teatre dels *Camps de Recreo* á qual efecte convidarà á pendre part totes las orquestas de Catalunya.

S' adjudicarà un premi consistent en un

DIPLOMA D' HONOR Y 600 PESSETAS EN METÁLICH

à la orquesta qu' en concepte del Jurat resulti guanyadora. Lo Jurat podrà adjudicar un *accessit* consistent en 150 PESSETAS á la orquesta que segueixi en merit á la guanyadora del premi.

BASES

1.^a Desde avuy fins al 20 del corrent queda oberta la llista d' inscripció. Las orquestas que desitjin pendre part en lo certamen poden dirigir-se verbalment ó per escrit á la Secretaria del Ajuntament.

2.^a Las orquestas que prenguin part en lo concurs, deurán compónders del següent instrumental: *Quatre ó cinch violins, flauta, dos clarinets, dos cornetins, fiscorn y contrabaix.*

3.^a Per la celebració del Certamen será necessari almenys lo concurs de tres orquestas.

4.^a Las orquestas venen obligadas á executar la *pessa de concurs* y una altre de *lliure elecció*. La pessa de concurs será inédita y escrita expressos, debent ser executada á primera vista, previs los minuts que determini 'l Jurat pera sa lectura.

5.^a Cada orquesta al fer sa inscripció, deurá elegir dos individuos pera formar part del Jurat calificador, que 's compondrá de tots los nomenats per las orquestas baix la presidencia que designi la Comissió. Lo Jurat pera adjudicar lo premi deurá aténdrer's al mérit absolut.

6.^a y última. L' ordre del concurs s' efectuará per medi de sorteig, que anticipadament farà la Comissió.

Subadell 1.^{er} de Juriol de 1892.—Lo President, *Martí Peig y Brujas.*—Lo Secretari, *Manel Ribot y Serra.*

LOS FOCOS DE SANT JOAN

Tan bon punt lo jorn s' acosta

ja comensa 'l fressejar,

la quitxalla esperansada

pel recort dels focs d' antany,

bellugadissa, avans d' hora

trista que trisca pels camps

y á brassats ó á cistelladas

los rostolls venen y van.

Y com trastos vells be 'n sobran

y d' humor no 'n manca pas,

yan guarnint'ho al sé' al cap-vespre

al devant de sos portals,

per celebrá ab tota pompa

la vigília de Sant Joan.
 Qui no té cadiras coixas,
 no li mancan encenalls,
 y ab la bota enquitranada
 per dá al foch major esclat,
 ab los flocs y palla y trastos
 mes á posta per cremar,
 va creixent, creixent la pila
 treballanhi sens desmay
 tots á l' una, ma á la feyna,
 amos, mossos, xichs y grans.
 Al ser l' hora, 'l foch s' apunta
 comensan los encenalls
 á etgegar las flamaradas
 cremant pels quatre costats,
 y prenent gran peu á l' hora
 tant lo foch ho va arborant,
 que ben prompte sols pot veurers
 un munt de flamas gegants
 que s' enfilan y cargolan
 com una serp infernal,
 que deixa, en tant cruix la fusta
 tot lo carre' enllumenat.
 La quitxalla, en tant, mitj boja
 salta que salta al voltant
 y ab cridorías y canturias
 cantan al jorn que vindrá.
 Al foch qu' aquest floc encenen
 altre respon, mes enllá,
 ja tot lo carrer contesta,
 ja lo barri ha contestat,
 y 'l poble respon á l' hora
 encenent sós fochs plegats;
 lo que passa dintre terme
 al-de fora ha anat passant,
 y ciutats, pobles, masias,
 per montanyas y per valls
 responen los uns als altres
 ab los fochs com á senyals,
 tan per tot y tan á l' hora
 esclatan per totes parts
 que contemplat des la Mola
 ó 'ls turons del Montserrat,
 apar talment que la Patria
 celebri sa festa anyal,
 puig per tots cantons s' oiran
 llumenosos y escampats
 talment com rengs de teyeras
 de las festas populars.

Catalans, també la Patria
 necessita fa molt temps,
 encendre un foch perquè cremi
 tot lo que 'ns es foraster.
 Com en las llars de la terra,
 te Catalunya ab excés

trastos vells que l' enlletgeixen,
 inútils y tontas lleys
 que 'ns agarrotan l' industria,
 que amordassan lo comers,
 qu' han fet malbé la marina,
 qu' han ferit l' art del pagés;
 hi han mordassas per la llengua,
 fins grillons, forjats pel dret;
 va mniant la nostra terra,
 costums de gust foraster
 impropies del nostre gènit
 indignas de nostres fets.
 De tota aquesta barreja
 de tots aquets trastos vells,
 femne un foch, ben gran, qu' arribi
 desde l' Ebro als Pirineus.
 Bons companys, tots á la feyna
 má á la teya y foch d' infern
 pera tot quan se 'ns imposa
 contra fur y contra dret;
 vaigi 'l fum ahont lo vent vullgui
 lluny, ben lluny d' aquest terror,
 escampem las sevas cendras
 que no 'n quedi poch ni gens,
 y tornem á sé' altra volta
 lo que forem en un temps;
 ab nostres costums y usatges,
 ab nostre secular dret,
 ab nostra estimada llengua,
 ab nostras volgudas lleys,
 catalans, tots d' una pessa,
 catalans, com aquell temps.

MODEST DURÁN Y FOLGUERA.

ASSOCIACIÓ LITERARIA DE GIRONA

CERTÁMEN DE 1892

Any XXI de sa instal·lació

La associació Literaria de Girona, cumplint lo disposat en l' article tercer de son Reglament, ha resolt la celebració del Certamen que correspon al any actual, senyalant lo dia primer del vinent mes de Novembre pera la festa de la distribució de premis als escriptors llorejats.

Ab lo fi de realisar l' indicat propòsit y de conformitat ab l' Art. 9 del reglament, la junta directiva fa públics los següents premis:

Un candelabro pera despatx, ofert per S. M. la Reyna Regent (Q. D. G.) al autor de la millor composició poética, preferintse en igualtat de mèrit, la que sia de caràcter històrich.

Duas estàtues de bronzo, ofrena del M. I. Sr. Gobernador civil de la

provincia, don Antoni Mataró y Vilallonga, al autor de la millor oda heroica de tema lliure.

Dos artístichs jerros de terra cuyta, que ofereix l' Excm. Sr. Governador militar de la provincia, D. Emili March, al autor de la mellor composició en prosa ó vers castellá, sobre Monjuich de Girona.

Una ploma de plata, ofrena del Excm. é Ilm. Sr. Bisbe d' aquesta diócessis, don Tomás Sivilla y Gener, al autor de la millor monografia històrich artística de la Santa Iglesia Catedral de Girona.

Un objecte d' art, ofert per la Excma. diputació provincial, al autor de la millor poesia de caràcter històrich ó tradicional de aquesta provincia.

Una medalla de plata, ofrena del Excm. Ajuntament d' aquesta capital, al autor de la més inspirada poesia que canti un fet d' interès pera la historia de Girona, anterior al sigle actual.

Un diploma de Soci de mérit de la econòmica Gironina d' Amichs del Pais, lliure de gastos, y medalla que usen com distintiu los individuos de dita Societat, que ofereix la mateixa, al autor de la millor memoria en llengua castellana sobre qualsevol dels rams de la agricultura, industria ó comers; encara que compregui solzament un período de la seva historia.

Un jerro de porcelana y metall daurat y platejat, ofrena del Excm. senyor don Ferran Puig y Gilber, Senador del Regne, á la millor novela catalana.

Dos jerros daurats y jaspejats, oferts per los Excms. senyors Comte de Casal, Senador del Regne, y Marqués de Aguilar, Diputat á Corts, al autor del millor treball que desenrotlli 'l següent tema: «La tradició y 'l dret donan á Girona 'l domini sobre las sevas murallas, com ho confirma davant de la historia 'l seu heroisme y llealtat en la defensa.»

Una medalla de plata, ofrena del Excm. senyor Marqués de la Torre, Senador del Regne, al autor del millor treball en prosa sobre 'ls beneficis probables que reportaria la reconstitució dels antichs gremis, respecte á la cuestió social que avuy dia s' agita.

Un exemplar de la Historia de la Revolució Francesa de Mr. Thiers, ofert per l' Excm. senyor D. Joaquim M.^a de Paz, Senador del Regne, al autor de la millor composició en vers sobre algun dels epissodis de la expedició de catalans y aragonesos á Orient.

Un gran plat de bronzo esmaltat, que ofereix l' Excm. senyor don Pere Bosch y Labrús, diputat á Corts, al que desenrotlli lo següent tema: «Breus necrologías dels escriptors més notables, fills de la provincia de Girona, que han cultivat las lletras patrias durant lo present sigle.

Un vas de cristall de Bohemia, ofrena del Excm. senyor Comte de Serrra y Sant Iscle, Marqués de Rubert, diputat á Corts, al autor de la millor ressenya històrica sobre la vila de Torroella de Montgri.

Un objecte d' art, que ofereix lo Excm. senyor Comte del Vall de Mar-

lés, diputat á Corts, al millor treball sobre la significació etimològica dels pobles de la Cerdanya catalana.

Un objecte d'art, ofert per lo M. I. senyor D. Antoni Comyn, diputat á Corts, al autor que ab major copia de datos desenrotlli 'l tema: «Noticias históricas del origen y descubrimient de la industria suro-tápera en la provincia de Girona.»

Un objecte d'art, que ofereix lo Excm. Comte de Perelada, al autor de la mellor monografia d'una de las Iglesias del Bisbat de Girona.

Un objecte artístich, ofrena del Excm. senyor Marqués de Camps, al autor del millor treball sobre 'ls caràcters genèrichs y específichs de la flora de la provincia de Girona.

Un jerro de bronzó cisellat, que oferi 'l doctor don Joseph M.^a Porcalla y Diomer (Q. E. P. D.) al autor de la millor biografia d' un metje natural d' aquesta provincia (anterior á 1850) ó al de la millor biografia mèdica d' aquesta mateixa provincia.

Un objecte d'art, ofrena del Centre Moral gironí d' aquesta ciutat, á la millor oda castellana ó catalana sobre 'l següent tema: «La religió font d' heroisme en los defensors de la immortal Giróna».

Un exemplar del Quijoté, ofrena del claustre de Catedràtichs del Institut de segona ensenyansa d' aquesta provincia, al autor de la memoria que en prosa castellana, millor comentí los capítuls de la segona part de dita obra que fan referencia á Catalunya.

Un objecte d'art, que ofereix lo Casino Gironí d' aquesta ciutat, á la millor biografia d' un personatge ilustre, nascut en aquesta provincia, ab anterioritat al present sigle.

Una ploma de plata, oferta per la Societat La Odalisca d' aquesta capital, al autor de la millor poesia de costums de la provincia.

Un objecte d'art, ofrena de la societat Talia d' aquesta ciutat, á la millor poesia catalana que canti las glorias del teatre catalá.

Un exemplar de la obra «El liberalismo es pecado», del Dr. Sardá y Salvany de la edició poliglota monumental publicada per la Academia de la Joventut Católica de Barcelona, ofert per don Emili Saguer, notari d' aquesta ciutat, al millor treball en prosa, sobre: «Armonia entre 'l Cristianisme y la Ciencia al apreciar la condició social de la dona.»

Una botonadura d' or, que ofereix la Associació Literaria al autor de la mes inspirada poesia lírica.

Constituheixen lo Jurat per la calificació de las composicions que 's presentin, los senyors doctor don Jaume Collell Pbre., don Ramón Almeda Roig, don Lluís de Marlés, don Lluís Amoretti y don Ramón Masifern. Suplents: don Joan Mas y Ministrál y don Emili Saguer.

Los expressats premis s' adjudicarán ab arreglo de las següents bases:

1.^a Las composicions que no tenen senyalat l' idioma en que deuen

escriures, s' entén que poden serho en castellá ó en qualsevol dels de la antiga Corona d' Aragó.

2.^a Desde 'l dia d' avuy fins al 8 del vinent mes d' Octubre serán admesas á Certámen las composicions que obtin á premi, las quals deurán ser originals é inéditas, y presentarse ó dirigirse manuscritas, sens que pugan serho de puny y lletra dels autors, al Secretari de la Associació, carrer del Progrés, 20. Cada composició anirá acompanyada d' un plec tancat en que consti 'l nom del autor, y en son sobre un lema, títul ó divisa, que figurará aixís mateix en la composició respectiva.

Girona 1.^{er} de Juny de 1892.

NOVAS

Avuy deu tenir efecte la revista semestral reglamentaria del Somatent d' aquesta ciutat, per lo Sr. Cabo del districte D. Rodrigo Morán.

La Junta local d' Instrucció pública ha decidit verificar la repartició de premis en un dels días de la próxima Festa major.

L' agent executiu d' Hisenda d' aquest partit nos prega fem públich que ha rebut de la Superioritat las mes terminants ordres, pera portar á terme la cobranza de cédulas personals per la via executiva, ó sia ab embarg y venda en son cas de bens, mobles, rentas ó lloguers; y que á fi de que 'ls ressagats pugan provehirse de dits documents sens donar lloch á gastos y á enutjoses escenas, concedeix un plasso improrrogable de deu días, passats los quals se procedirá contra los que resultin deutors.

Las oficinas se troban situadas en lo carrer de las Paus número 35, sent las horas de despatx de vuyt á una.

Lo Consell General del "Centre Catalá" ha nombrat una comissió de varis de sos socis, pera que cuydi d' organisar las festas y vetlladas que deurán celebrarse en son propi local durant los días de la próxima festa major.

En la Universitat de Barcelona ha rebut lo grau de llicenciat en Dret, ab la honorífica nota de sobressalient, nostre distingit amic y estimat company de causa D. Narcís Verdagner y Callis.

Rebi nostra coral felicitació.

Lo sindicat d' exportadors de Vins ha elevat una exposició al president del Consell de ministres ab motiu del projectat conveni comercial ab Fransa, en la que suplican que al negociar dit tractat se tingan en compte las circumstaneias següents:

1.^a Necessitat d' augmentar lo límit de la escala alcohólica fins á 12 graus cuberts.

2.^a Obtenir del govern francés la seguretat de que nostres vins estarán exempts del recárrrech interior de 1'56 franchis per grau, á partir de 1009, cas de que aquellas Cambras aprobeessin dit recárrrech.

3.^a Recabar pera nostres vins, fins á 12⁰⁹, lo dret d' entrada de 6 francs per hectolítro, que representa lo 200 per 100 d' augment, comparat ab las tarifas que regiren fins al dia 31 de Janer darrer.

Hem rebut lo número 33 del setmanari *Reus Literari* que conté entre altres treballs la biografia del malaguanyat patrici don Jaume Cort deguda al colaborador de dit setmanari don Eugeni Mata.

De dit número ha tingut que ferse doble tirada d' exemplars pera atendre als molts que anticipadament havian sigut demanats y sabém que están ja agotantse.

Llegim en *L' étoile belge* que en lo concurs de violí celebrat á Brusselas ha obtingut lo primer premi nostre compatriota lo jove Conrat Fontova, fill del malaguanyat actor del mateix apellido. En 1890 va obtenir lo segon premi y en l' any següent se posá fora de concurs quant li estava assegurat esser premiat; tot ho feu per' aprofitarse encare mes de la bona ensenyansa del seu professor donant aixís exemple d' una modestia y aplicació impropies de la joventut exaltada y presuntuosa.

Felicitem de cor al jove Conrat Fontova desijantli prosperitat en la seva carrera, felicitació que fem extensiva á la apreciablessima familia Fontova.

Ha mort á Roma la virtuosa esposa del celebrat pintor catalá don Ramon Tusquets. (A. C. S.)

Al dóldrens de tan sentida pérdus enviém al eminent patrici y demás apreciable familia l' expressió del nostre sentiment.

En primer d' Agost comensarán á expedirse cédulas personals.

S' han inscrit pera pendre part en lo concurs d' orquestas que deurán celebrarse durant los dias de la festa major una de Tarrassa y altre d' aquesta ciutat.

També son duas, fins al present, las Societats Corals que s' han inscrit pera 'l concurs de coros, quals cartells de convocatoria publiquem en lloch corresponent.

Hem rebut lo número de Juliol de la interessant revista agrícola *Resúmen de Agricultura*, qual objecte es reproduhir los escrits agrícolas extrangers mes notables y vulgarisar los adelantos de la agricultura. Es notable en lo número que hem rebut l' article sobre "*El Melolonta*," y mereix ser meditat l' article "*Rectificació continua del alcohol*," per referirse á la cuestió dels alcohols, que es avny dia un assumpto d' importancia á España.

Se publica lo *Resúmen de Agricultura* á Barcelona lo primer de cada mes, en un luxós quadorn ab bons grabats. Se suscriu á la Administració, *Llibreria y Tipografia catòlica*, Pl. 5, Barcelona. Preu: 10 pessetas al any á España.

Hem rebut un exemplar del folleto que ab lo titol de *Manifestació als socis del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro*, han publicat varis socis dels mes distingits d' aquella associació com á explicació de sa actitud y protesta de la conducta de la Junta Directiva en la General celebrada lo dia 28 del prop-passat mes de Maig.

En ell, ab rahons de pés y ab molta energia, se protesta de la tendencia y criteri que

informa la conducta de la Junta d'aquell Centre, influïda per las tendències centralisadoras que tan en boga están entre alguns de sos individus.

Los coneguts y acreditats cafeters d'aquesta ciutat, D. Manel Foraster y D. Rafel Cruz, han arrendat lo terrenu qu'ocupan lo pati y fàbrica de la magnífica finca que posseïx don Jaume Brutau al extrem de la Rambla.

Al objecte de poguerse inaugurar en breu, ha comensat ja l'enderrocament de las cuadras, ahont s'edificarán espayoses salons pera café y teatro.

Ha quedat disolta l'agrupació lírica del "Ateneo Sabadellés."

Ha reaparegut en l'estadi de la premsa lo colega local *El Federal*.

Li desitjém llarga vida y pocas ensopegadas.

Lo president del Consell de Ministres ha contestat á un telegrama del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, participantli que 'l govern farà tot lo que estigui de sa part en pró del projecte de lley sobre reforma de las tarifas del dels ferrocarrils, pel qual surten beneficiats los transports de abonos á petita velocitat y la circulació dels operaris agrícoles, sens que sufrexin cap recárrech las expedicions á gran velocitat y las fruytas y llegums tendras.

També 'ls senyors don Joseph Maluquer, comte del Casal y Marqués de Aguilar han telegrafiat al Institut Agrícola que prompte 's posará á discussió dit projecte y que parlarán á son favor los diputats amichs de la expressada Societat.

Deu ho vulga.

Pera formar part de la companyia dramática catalana qu' en la vinenta temporada de hivern actuará en lo teatro de Novetats de Barcelona ha sigut contractat lo distingit primer actor y director d'escena don Ricart Simó.

Ha sortit á llum la hermosa comedia en un acte, de don Emili Vilanova *Las bodas d'en Cirilo* que tan extraordinari éxit obtingué en lo teatro de Novetats al representars'hi en la temporada prop-passada

La sub-comissió municipal de firas y festas del Centenari de Colon, ha acordat lo següent programa de festas pera commemorar lo quart centenari del descobriment d'América:

Divendres 23 de Septiembre. Il·luminació dels edificis públichs. Gran serenata al Ajuntament per bandas y corsos. Recepció en lo palau municipal pera presenciar després de la serenata, lo concert y desfilament de bandas, corsos y societats ab llums de bengala, etc.—Dissapte 24. Alborada per bandas y corsos, diana militar. Repich de campanas. Salvas d'artilleria. Festa religiosa en la Mercé. Inauguració de la Exposició d'arts industrials y decorativas. Obertura de las firas de joguinas, antiguetats, llibres, etc. Corrida de toros. Il·luminació y decorat general de la ciutat.—Diumenje 25. Il·luminacions. Adorno de carrers, corrida de toros.—Dilluns 26. Il·luminació y adorno de carrers. Concurs d'esgrima.—Dimars 27. Adorno de carrers. Colocació de retratos en la galeria de catalans il·lustres

Dimecres 28. Visita als edificis públics. Fochs artificials a Hostafranchs. Carreras de velocípedos.—Dijous 29. Batalla de flors. Il·luminació general.—Divendres 30. Concert a Il·luminació en lo monument a Colón. Carreras de velocípedos.—Dissapte 1 d' Octubre. Gran parada militar. Fochs artificials en lo saló de Sant Joan.—Dijumenge 2. Adorno e il·luminacions. Festa marítima. Regatas. Il·luminació del port. Fochs artificials.—Dilluns 3. Adorno de carrers y festes de barri. Concurs d' aucells y desfile.—Dimars 4. Concurs de bestiar y premis a la Granvia de Hostafranchs.—Dimecres 5. Adorno de carrers y visita lliure als museos y concurs de bandes y orfeons ab premis. Exposició de verduras, grans y cinyas pera treballar, en la Granvia.—Dijous 6. Il·luminació general. Cabalgata anunciadora a la terde. Fochs artificials en lo passeig de Gracia.—Divendres 7. Adorno de carrers y al vespre cabalgata anunciadora.—Dissapte 8. Concert a la nit en lo Parc.—Dijumenge 9. Il·luminació general. Toros ab cavallers en plassa. Regatas. Simulacre de bombers. Ball d' etiqueta en lo Liceu en obsequi als americanistas, estrangers y ajuntaments invitats, cos consular, etc. etc. Carreras de cavalls.—Dilluns 10. Visita a las casas de Beneficencia. Fochs artificials en lo mercat del Padró.—Dimars 11. Salvas d' artilleria y alborada.—Dimecres 12. Il·luminacions. Festa en la Catedral. Professó civica. Cant del himne premiat. Funció de gala en lo Liceo. Músicas en los carrers y passeigs.—Dijous 13. Il·luminacions. Inauguració del Museo Americanista. Fochs artificials a la Barceloneta. Carreras de cavalls.—Divendres 14. Premis als carrers que millor adornats estigan. Concerts nocturns en lo Parc.—Dissapte 15. Il·luminació. Músicas. Estudiantinas, corsos.—Dijumenge 16. Alborada. Salvas. Professó religiosa. Carreras de cavalls. Recepció en l' Ajuntament, a las deu de la nit. Retreta militar y fochs artificials davant del monument de Colón.

En lo *Foment Catalanista*, se doná lo dissapte dia 25 del mes passat, la 9.^a de las conferencias que 's dedican a la exposició de las bases de Constitució Regional Catalana, aprobadas per l' Asambleja catalanista de Manresa. En ella, lo jove y distingit propagandista, don Narcís Fuster, desenrotllá la base 14, que tracta de las condicions que deurian reunir los que exercissen càrrechs públics a Catalunya. Comensá dit senyor sa conferencia, explicant los mals que provenian d' estar nostras oficinas plenas d' empleats fills de terras forasteras, desconeixadors de nostra llengua, de nostras costums y de nostre caracter, parantse sobre tot, en detallar los perjudicis que a nostres organismes socials portava, i que 'ls tribunals de justicia estessen plens de magistrats, que vivint en nostra terra com de pas, no podian conèixer nostre dret civil ab la indispensable competencia por aplicarlo ab la deguda rectitut. Demostrá ab bonas rahons, la equitat de que 'ls que desempeyessen càrrechs públics en nostra terra, fossin catalans de naxensa ó per naturalisació, fins tractantse dels governatius y administratius que depengan del Poder central mateix y 'ls militars que importessen jurisdicció. Per medi d' exemples plens de naturalitat y d' arguments plens de lògica, proba l' instint de tots los hòmens d' afavorir ab prioritat al parent y al convehi sobre l' extrany, y acabá sa peroració, recomenant las bases aprobadas a Manresa.

També lo dissapte dia 2. del corrent en lo *Foment Catalanista* doná una conferencia don Lluís Marsans, Vice-president d' aquesta societat, en la que desenrotllá la base 14 del projecte per la Constitució Regional Catalana, aprovat a Manresa.

Comensá l' conferenciant demostrant que Espanya, avans de formar una sola nacionalitat tenia moltes menas de moneda, puig que cada poble tenia l' dret d' encunyarne, fent

notar que aixís que las nacions perderen sa autonomia, perderen també l dret d'encunyació de sa moneda. Demostrá que Catalunya, al tractar de la moneda no podia deixar al Poder central aquesta atribució. Demostrá ab grau número de datos, que mentres la encunyació de la moneda ha sigut privilegi exclusiu del centralisme, sempre s'ha donat lloch á la falsificació de la mateixa, citant l'exemple de varis pobles y nacions.

Demostrá la necessitat de que las regions encunyin sa propia moneda, per ser ella, á més d'un símbol de la soberania dels pobles, d'utilitat per son comerç.

La concurrència, que fou nombrosa, escollí ab gran atenció aquesta conferència, per que en ella l conferenciant, á més de sos coneixements en la materia, demostrá possehir bones qualitats per la oratoria. Per aquestas rahons fou molt aplaudit y felicitat.

Lo dia 22 de Juny, la Diputació provincial de Vizcaya aprobá un interessant dictamen referent al célebre roure de Guernica, qual significació no es altra que la constancia ab que recorda sas antigas institucions forals y la fe que conserva en sa restauració, que es obra de justícia. Heus aquí lo dictamen aprobat per aquella Dsputació:

"La Comissió de Foment, en unió d'altres varis sonyors diputats, s'ha enterat ab sentiment de la comunicació dirigida á V. E. en 6 del actual per l' Excm. Sr. D. Antoni López de Calle, Pare de Provincia y Arxiver general de la Casa de Juntas de Guernica, donant coneixement d'haver deixat d'existir l'arbre símbol de nostres antigas y venerables institucions."

"En l'ànima de tots está perpetuar en lo possible l'recort de jornadas de gloria, y no hi ha altre medi mes aduhent en la generació actual com en las esdevenidoras, que guardar com un dipòsit sagrat aquelles mateixes objectes que foren testimoni d'aquets fets."

"Hi ha altre motiu importantíssim en pró del pensament unánim dels escriptors; lo Venerable Arbre de Guernica constituheix part del escut del Senyoriu de Vizcaya; á sa ombra s'han aplegat nostres antepassats pera discutir y dictar las lleys; allí han jurat los Reys y Senyors guardar y respectar l'integritat dels Furs; y com fidel reflex del caràcter enèrgich y qualitats morals que sempre han adornat als habitants del terrany vascongat, aqueix Arbre ha sigut constantment visitat per propis y extranyes, objecte de veneració per los primers y salutat ab respecte per los segons."

"L'antich Arbre ha mort, però ha de continuar viu en la memoria de tots, y en sa virtut tenen los suscrits l'honor de proposar á V. E. sa conservació á manera de reliquia; colocant á redós seu una reixa de ferro pera protegirlo degudament de qualsevol dany que podria causar-se, y que s'tinga especial cuydado en sostenir lo non rebrot, que fill d'aquell, com nascut de son propi fruyt se troba davant lo vestibul, procurant plantar successivament nous rebrots pera perpetuar lo primitiu de generació en generació. —Angel de Uribe. —Gabriel Vilallonga. —Manuel Maria de Arrótegui."

ANUNCIS PARTICULARS

Dolor de caixals y dents per fort que sia se calma al moment aplicanti el Odontálgico-Kent.

Pera la adquisició de tan benéfich remey dirigir-se á la casa importadora, qu' es la de D. Salvador Banús, droguista, establert en Barcelona, carrer de Jaume I. —UNA pesseta i pot.

ARMONIUMS

DIPÓSIT DE PIANOS

DE

JOAN COMAS FAURA

PIANOS DEL PAIS Y EXTRANJERS

Ventas al Contat y á Plassos

PIANOS VENTAS Y LLOQUERS

PIANOS pera salons de ball y concerts.

CAMBIS, REPARACIONS, AFINACIONS

Carrer de Colomer, n.º 24--Sabadell

ARMONIUMS